

DIARI CATALÀ

POLITICH Y LITERARI

ANY III.

BARCELONA.—DILLUNS 21 DE MARS DE 1881.

584.

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ: FERNANDO, 32, 1.ª.—SUGURSAL EN GRACIA.—DEVANT DEL TEATRO, DEPÓSIT DE MÁQUINAS DE CUSIR.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ.—Barcelona, un mes 5 rals. | Fora, un trimestre, 20 | Extranjer, (unió postal) trimestre 40

SANTS DEL DIA.—S. Benent abat y fr.—QUARANTA HORAS—Iglesia de Religiosas Escolapias.

Espectacles.

PUBLICHS.

TEATRO PRINCIPAL.—12.ª d' abono.— Torn par.—Debut del primer actor cómich Sr. Castagnetha.—1.º Un tigre de Bengala.—2.º La Amant d' Amanda, y 3.º Il Piccolo Faust.—Entrada 3 rs.—A dos quarts de nou.

GRAN TEATRO DEL LICEO.—Avuy 21.—A benefici de D. Jaume Molgosa y D. Lluís Llibre, lo drama en 3 actes Un manresá del any vuit. Terminantse la funció ab la pessa catalana Vots son trunfos.—Entrada 3 rals. Quint pis 2 rals.—A las 8.—No hi haurá safata.
Demá quint Concert instrumental.

TEATRO DEL CIRCO.—Avuy, benefici del senyor Perez Cabrero.—Una vieja.—¡Tierra!—Concert instrumental per 50 professors.—Arturo di Conanglello.—Entrada 2 rs.—Assientos fixos 1 ral.—A las 8.

TEATRO ROMEA.—Societat Garcia Parreño.—Funció pera avuy dilluns á benefici de la senyoreta donya Carme Bernal. Lo tan celebrat drama en 3 actes En el seno de la muerte y la preciosa pessa Las quatro esquinas.—Entrada á localitats 3 rs. Id al segon pis 2 rs.—A las 8.—Hi haurá safata.

Demá dimars.—Teatro catalá.—Ultima representació irremisiblement de la comedia en 3 actes Lo dir de la gent y la pessa Lo Xiu... Xiu...—Se despatxa en Contaduría.

Lo dijous próxim tindrà lloch lo estreno del drama catalá en 3 actes Dins Mallorca.
Se despatxa en Contaduría.

CIRCO ECUESTRE BARCELONES.—Plassa de Catalunya.—Menajería Oriental.—Esposició Zoológica.—Fieras, micos, cabras y gossos sabis.—Avuy dilluns, sexta sortida de las célebres y aplaudidíssimas artistas germanas Ghiglio.—A las 8 de la nit.
Entrada 2 rs.—Noys menors de 10 anys 1 ral.

Reclams.

TARJETAS para direcciones y anuncios de 6 á 12 rs. 100. Milers de cromos novetat para invitacions y programas. Esqueletas funerarias. Paper y sobres impresos casi de franch. Plassa Sant Miquel, 3.

FOTOGRAFIAS DE PUIGCERCÓS,

tretas directament sobre el terreno per lo fotógrafo de Lleyda senyor Manetes.

Las de placa se venen al preu de duas pesetas y mitja, en la librería de Teixidó y Parera. C. Pl. 6.

Lo producte net, se destina á la suscripció á benefici de Puigcercós.

VENDA.

Gran posada pera vender, darán rahó.—Jaume Giralt número 40, Taberna.

50 TAPINERIA 50

LA LUCIA

Fábrica de cotillas

VENEREO

Sacuració es prompta radical y segura, sense mercuri copai-va ni altrás preparacions perjudicials, per medi del XAROP ANTI-VENEREO DEL DR. CASASA.—Gonorreas, llagas, tumors, dolors, estreñiments; lo venero, en fi, en totas las sevas formas, per crónich que siga, se cura prompte y bé ab aqueix inimitable Xarop, exclusivament vegetal.—Vegis lo prospecte.—Dirigirse al Dr. CASASA en sa GRAN FARMACIA plassa de la Constitució, cantonada al carrer de Jaume I.

PERA REGALOS.

Plantas de saló arbustos y flors.—La Camelia, Bisbe, 4.

LA EMPERATRIZ

Escudellers Blancs 3

HERPES

sarna, escrófulas, y demás humors, aixis interns com externs. No descuydar que 'l Ròp antiherpètic de Dulcamara compost del Dr. Casasa, es l' únich que 'ls cura radicalment, sens que donguin senyal d' haber existit.—Vegis lo prospecte.—Unich deposit.—Gran Farmacia del doctor Casasa, plassa de la Constitució, cantonada al carrer de Jaume I.

LO XIU... XIU...

Parodia de la comedia Lo dir de la gent.

PER

JOAN MOLAS Y CASAS,
TERCERA EDICIO

augmentada ab nous parlaments satirichs.
Dos rals en librerías, Kioskos y en lo teatro Rimea.

ANTIGA TINTORERIA

DEL CENTRO

Llibreteria 13, y sucursal Escudellers, 56.

Se tenyeix y renta la roba de caballer ab tota perfecció. Especialitat en tenyir tota classe de sederias.

Llibreteria, 13, y Escudellers, 56.

Secció d' economia
DOMESTICA.

PREUS corrents á la menuda dels articles de consum domèstich, en los mercats de Barcelona en lo dia d' ahir.

Carns, despulas y tocino, sense variació.

Pescaterias.—Mercat del demati.—Molt

assortiment de menas de peix: llagostins que 's venian a 8 rals la tersa, calamarsos a 6, congria y pagell a 5, llus de 3 a 5, pelayas a pesseta, mollaras a 26 quartos, molls a 20, surell y tunyina a 18, rap a 16, saító a 12, boga a 10, y sardina a 8.

De Fransa no hi havia mes que salmon a 8 rals la tersa.

SUSCRIPCIO

A FAVOR DELS AUTONOMISTAS QUE ESTAN SUFRINT CONDEMNA EN LOS PRESIDIS D'AFRICA.

	Ptas. Cts.
Suma anterior	803'83
Cipriá Pijoan (Badalona)	0'27
Joseph Costa y Busquets id.	0'18
Pere Casas id.	0'50
Anton Pauli id.	0'24
Batista Fipbla id.	0'24
Joseph Grau id.	0'10
Pere Grané (a) Matareys id.	0'24
Joseph Villá id.	0'23
Pere Prats y Clotet id.	0'50
Llorens Ballusa id.	0'50
Bartomeu Giró id.	0'35
Jaume Garreta id.	0'29
Pere Mas id.	0'12
Joseph Campanyó id.	0'12
Francisco Mongay id.	0'24
Joaquim Capdevila id.	1'00
Joseph Puig id.	0'18
Joseph Vidal id.	0'12
Jaume Gasull id.	0'12
Joseph Teixidó y Ribas id.	0'50
Joseph Peraire id.	0'24
Joseph Giró id.	0'06
Rafel Farro id.	0'12
Andreu Serra id.	0'24
Anton Fonrodona id.	0'12
Jaume Farro id.	0'18
Joseph Busquets id.	0'12
Joan Pi id.	0'50
Geróni Vizcarri id.	0'18
Feliu Casany id.	0'18
Jaume Marimon id.	0'25
Francisco Fradera id.	0'50
Joaquim Gurgi id.	0'12
Joseph Giral y Grau id.	0'18
Joseph Vidal id.	0'18
Joseph Giral y Gurri id.	0'23
Genís Farro id.	0'24
Francisco Boix id.	0'50
Un Autonomista id.	0'06
Rafel Pámias id.	0'26
Total. Pesetas.	814'33

Secció de Noticias

BARCELONA

La Diputació provincial.

Ahir vam rebre una carta del secretari de la Diputació, senyor Llaballol, en la que 'ns demana que rectifiquem lo nostre suelto referent a haberse la Corporació provincial dirigit al Ajuntament nou, demanantli una suma, que segons aquella, adeutaba.

Lo senyor Llaballol disculpa a la Corporació, dihent que no ella, sino sen president, va dirigir l'ofici, y que ab aixó no va fer mes que lo que de molt temps ensa s'acostuma.

Al llegir la carta y al veure la promptiut ab que nos la ha escrita, nos hem persuadit una vegada mes de que la Diputació está ben servida en tot lo que es qüestió de formalitats y cerimonias.

¡Llústima fora, en una Corporació que gasta quasi tot lo seu pressupost en sostenir empleats! Lo estrany es que no hagi sortit ja algun d'ells a defensarla en *La Renaixensa*.

L' Africana.—Avans d'ahir obtingué un éxit desigual l'ópera «Africana.» La senyora Urban ha perdut casi del tot sas

facultats, sobre tot en la corda aguda, y aixó fou causa de que en tota l'ópera, especialment en lo quart acte, no estigués a la altura convenient.

Lo tenor Bulterini, que sols afina quan pot lluhir sas notas agudes, estava visiblement indisposat y apenas pogué cantar. Ab tot hem d'exceptuar lo *tour de force* que feu en l'aria del acte quart gracias al qual la cantà bé, sobre tot l'andante, mereixent molts aplausos.

Lo barítono Giraltoni siguié qui mes va estar en caràcter, sobre tot en las notas de sortida del acte tercer, en la cansó del mateix acte y en l'aria del quart, fentse acreedor als aplausos del públich.

La senyora Andrieff y 'l nou baix senyor Leoni desempenyaren regularment sas parts. Del últim no 'n poguerem encara formar judici definitiu.

Lo conjunt deixá moltíssim que desitjar, emportantse las encarregadas lo mestre que fou objecte de demostracions justas, pero massa expressivas.

Ajust.—S'assegura que 'l senyor Brugada ha escriturat a la célebre senyora Pascha pera formar part de la companyia d'ópera italiana de *primo cartel-lo* que actuará en lo Teatro Principal, durant la próxima temporada de Pasqua, baix la entesa direcció del mestre Goula. De modo que per are 's consideran segurs los ajustos d'aquets dos artistas y a mes los dels tenor Stagno y baix Uetam.

Rumors.—Varios de nostres colegas s'han fet eco d'una noticia sensible, la qual ab gust veyém que per are no resulta confirmada. Se deya que habia sigut assassinat un metje de un dels manicomis dels voltants de Barcelona per un assilat del mateix establiment, y fins se deya 'l nom de la víctima. Per la nostra part debém manifestar que no tenim cap noticia del fet, é ignorém d'ahont poden haber sortit aquets rumors y ab quina intenció han sigut propalats. Sols se pot explicar per l'apreci general en que 's té a la persona a que 's fa referencia y 'l sentiment ab que 's veuria que fos víctima d'un fet semblant.

Regalo.—Ab motiu de ser lo dia del sant del catedràtic de la classe de italiá del nostre Institut, senyor don Joseph Llausás, sos alumnos li regalaren avans d'ahir una obra, titulada *Italia*, magníficament impresa y enquadernada.

Atach de nervis.—Una senyora que sortia avans d'ahir del Palau del Bisbe, ahont segons indicis no habia sigut molt ben rebuda, entrá en la Catedral per la capella de Santa Llussia y allí siguié acomesa de un fort atach de nervis. Los devots que la assistiren, ab tot y ser devots sospitavan que en tal fet hi habia algun misteri, que no pogueren aclarir per la reserva que guardá després aquella senyora.

Un fracás.—Lo dissapte a las deu de la nit, estigué a punt, lo conegut metxe d'aquesta doctor Montero, de ser víctima de un atropell. Es lo cas que 'n la plassa de Sant Pere se trencá lo fusell del cotxe que 'l conduhia y 'l caball al sentir aquell estruendo se esporuguí y arrancá a corre; als pochs passos lo cotxe caigué sens rebre cap dany, seguint lo caball desvocat y arastrant lo cotxe ab lo doctor Montero a dintre fins que per fi s'aturá aprop del Parque; volcantse 'l cotxe sens que 'l metxe sufrís cap dany mes que 'l corresponent susto.

Serenatas.—Avans d'ahir al vespre, lo coro de Sant Feliu del Llobregat, «El mútuo apoyo», secundat per una banda de guitarras y bandurrias, va donar una lluhida serenata en lo carrer de Montesión.

Demà dimars, ab motiu de ser vigilia del Beate Oriol, la societat coral «La Catalana», donará també una serenata frente a la casa

número 8 del carrer de Assahonadors, en la que cantarà escullidas pessas del malhaurat Clavé.

Inspecció.—Seria convenient que per qui correspon s'inspeccionés lo lloch de la descarga de la estació del ferro-carril de Tarragona, puig hi habèm vist una gran cantitat de taronja pudrida de la que 's porta de Valencia, qual venda creyém perjudicial per la salut pública.

Obra nova d'espectacle.—Sabem que lo aplaudit autor dramàtic don Eduard Aulés, está apunt de fer estrenar en lo teatro del Circo ó en lo del Tivoli una obra d'espectacle, en la qual se ridiculizarán las últimas firas y festas celebradas en aquesta ciutat, a qual objecte s'están construhint per un atrecista la *Patum* de Berga y lo *Drach* de Vilafranca.

Aussiliats.—En la casa de Socorro del districte quart foren curats ahir per lo metje respectiu, un home ab varias feridas en la má dreta, produhidas per un vidre y un jove ab contusions de primer y segon grau en varias parts del cos per atropell d'un carruatje.

Crónica criminal.—Ab fractura de porta foren robadas ahir de un quart pis de la plassa de Sant Sebastiá varias pessas de roba y un parell d'arrecadas d'or.

—Los lladres també intentaren penetrar en un entressuelo del carrer de 'n Quintana, a qual efecte tractaren d'espanyar la porta, pero no ho van conseguir.

Noticias de Gracia.—*Conferencia.*—Molt poca concurrencia va assistir ahir tarde al local del «Centro de la Unió Graciense», en lo qual s'hi habia anunciat la celebració de una conferencia sobre la abolicció de la pena de mort per don Eliseo Combas, y per aquesta causa suposém que dit senyor no estigué tan inspirat en lo desarrollo d'aquell important tema, com ho hauria estat a trovarse 'l saló plé d'espectadors. No obstant, aquestos l'aplaudiren al acabar son discurs.

CATALUNYA.

Girona 20.—Lo senyor Merly de Hurralde, ingenyer y concessionari dels ferro-carrils económichs de la Selva y Ampurdà, ha regressat a Madrit pera someter lo projecte de ditas llineas a superior aprobació.

—Avuy a las deu del matí se reuniran los constitucionals de Girona, convocats per alguns d'ells en lo teatro del Odeon, pera tractar d'assumptos referents a son partit.

Llansá 19.—Los olis de tota aquesta comarca se venen a molt baix preu ab motiu de la abundant cullita qu'hem tingut, la qual desde fá molts anys no s'habia vist. Se creu que a conseqüencia de las últimas plujas no haurem de temer la invasió de la filoxera en las nostras vinyas.

Breda 18.—Ha sigut destituhit l'Ajuntament canovista d'aquesta població.

Ab motiu de la constitució del nou, una multitud de vehins estaban devant de las Casas Consistorials, esperant sa sortida, y quan ho feu, l'entusiasme que 'l poble li manifestaba, mugué al arcalde don Antoni Maymí a pronunciar un breu discurs.

Sembla que 'ls liberals d'aquesta població han acullit ab satisfacció la noticia, puig tractan de felicitar per escrit al excellentíssim governador de la provincia, don Fernando de Moradillo.

MOVIMENT CIENTIFICH Y ARTISTICH.

Publicacions.—*Historia de las*

persecucions polítiques y religioses.—S' ha publicat lo segon quadern d' aquesta important obra.

Correspondencias

DEL «DIARI CATALA».

Madrid 16 de Mars.

Ahir nit hi hagué alguna alarma en aquesta vila ab motiu d' haber explotat tres petards en los llochs mes públics y concorreguts, com son un: en la Porta del Sol, altre en lo portal de casa 'l comte de Xiquena y altre en lo govern civil. Las detonacions sigueren com la d' un canó de gros calibre. Aquestas gracias salvatjes s' atribueixen als jugadors que están en vaga y als conservadors cessants. Altres diuen que ahir se volia provocar una alarma contra 'l govern perque habia consentit que alguns demócratas celebressin l'aniversari de la *Commune* de Paris. Afortunadament no mes hi hagué que 'l susto y algunas personas presas que foren posadas aviat en llibertat per ordre del governador.

Lo banquet democràtic a que 'm refereixo se celebrá ab molt ordre y cordura, assistint a la taula unas 200 personas, la major part obrers ilustrats. L' autoritat va presentarshi, pero atesa la severitat ab que 's celebraba l' acte va retirar-se desseguida. Se feren brindis per l' autonomia municipal y la emancipació política y económica del obrer.

Lo mateix que 'l senyor Figueras ha sigut invitat lo senyor Martos a ne 'l banquet de Sanlucar, que será presidit per l' ex-diputat de la extrema esquerra de las Córts del 73 senyor don Ramon Cala. En Martos també hi ha enviat un manifest dihent que la *Unió democrática* te son programa en lo manifest del partit progressista democràtic de Abril de 1880.

Sembla mentida que estiguem dintre del centro de la política. No hi ha res que mereixi la pena de referirse perque 'l moviment electoral está encare reduhit als centros oficials y no presta pera comentarse. Los conservadors son los que mes se mouhen amenassant ab portar als tribunals a tota autoritat que en aquest punt falti a la llei. Están irritats per l' afany que té 'l govern de suspendre y destituir ajuntaments y diputacions provincials.—X. de X.

Correu de provincias.

Madrid 19, de *El Mundo Moderno*.

El Liberal diu ahir que lo senyor Pi y Margall no firmará la convocatoria de la asamblea del nostre partit, ab objecte de que pugui assistir a aquella lo senyor Figueras.

Si al colega li han portat algun diner per la noticia, pot demanar desde luego sa devolució, puig decididament lo han enganyat.

—Sembla que al fi s' ha decidit lo Gabinet que presideix lo senyor Sagasta a reunir las actuals Córts pera donar lectura als pressupostos.

Se coneix que 'ls treballs del senyor Silve-la marxan vent en popa, quant lo govern espera reunir lo número suficient de diputats pera celebrar sessió.

Pero aixis y tot se 'ns figura que se exposant los fusionistas a sufrir un fracàs en son propòsit.

—La democràcia històrica federal, contarà molt aviat ab un nou y valios adalit en la ciutat d' Alicante. Nostres correligionaris d' aquella provincia necessitaban un òrgano en la mateixa y puig que, segons totas las probabilitats, lo tindran en breu, los felicitem y 'ns felicitem, desitxant tenir aviat lo pla-

her de rebre la visita del nostre estimat colega.

—Ahir se va rebre en Madrid un telégrama de origen privat, en lo qual se dona compte de haber estallat en Lóndres alguns desòrdres promoguts per soldats irlandesos en ocasió de trovarse celebrant la festa de Sant Patrici, patró de son país.

La qüestió de Irlanda ha de proporcionar grans disgustos a Inglaterra.

Irlanda vol y deu ser autònoma, y no parará fins conseguirho.

—Los senyors Cánovas y Romero Robledo han resolt portar devant dels tribunals a quants funcionaris públics se extralimitin en lo compliment de son deber durant las próximas eleccions.

Si 'ls demés partits haguessin fet lo mateix sempre que 'ls conservadors han fet funcionar a la máquina electoral, probablement hauriain sigut procesats tots ells.

No volem dir ab aixó que no estiguin aradins de son dret obrant de aquest modo, l' que volem donar a entender, es que 'ls conservadors no 's recordan de que hi ha tribunals en Espanya que fins tenen necessitat de posarse baix l' amparo de la justicia.

De *El Manifiesto*:

—En lo correu de Cuba que va sorti ahir de aquesta capital, se dirigiren al general Blanco comunicacions del govern y cartas particulars d' alguns ministres, aplaudint lo zel de aquella autoritat pera descubrir irregularitats, y alentantlo pera que segueixi treballant en lo mateix sentit y torni a la administració de la isla la moralitat de que 's trova tan necessitada.

—Los gobernadors civils, a pesar de las instruccions rebudas del ministre de la Gobernació, segueixen creyentse facultats pera aceptar dimisions de ajuntaments y fer lo nomenclament d' altres que 'ls reemplassin. Fent justicia al ministre, debem afirmar que ab tota eficacia s' ha ordenat a molts gobernadors, que se abstingan de pendre dits acorts que contrarian las disposiciones de las lleys municipal y provincial.

—La societat «El Fomento de las Artes,» te aprobat ja un projecte de carro triunfal pera la festa del Centenari de Calderon.

En lo centro sobre una columna portará lo busto de 'n Guttemberg, en los costats, preciosos medallons formats ab instruments que representan los arts de carpinteria, albanyeria, la mecánica y la agricultura, y dins una premsa, una máquina d' imprimir, caixas de l' antiga y la moderna ab sas corresponents xivalets. Los adornos, motlluras y colors del carro, son tots los de la época que representan.

La máquina anirá imprimint durant lo transit, repartintse al públic sas produccions.

—La societat de Escritors y Artistas que iniciá lo Centenari de Calderon, ha acordat entre altres cosas, acceptant lo proposat per la comissió nombrada al efecte, la construcció d' un carro triunfal que formarà part de sa cabalgata.

Habem vist lo projecte de dit carro, que enclou un pensament digne de la societat. Representa lo teatro antich en ruinas y lo teatro modern ó del renaixement al costat d' aquell, ab tot lo que pot y deu ser lo apoteosis de Calderon.

—De *La Discusion*:

La qüestió d' arcaldes y comissions provincials segueix donant past a las conversacions en los circuls polítichs y siguent objecte de congeturas mes ó menos apassionadas per part d' uns y altres.

Es clá que 'ls pro-homs de la conservaduria se mostran en aquesta qüestió poch cautos en expressar sas intencions y miras, que per cert no son tot lo templadas que las que aconsellaban a la oposició, quan ells eran poder,

Quantum mutatus ab illo!

—Anit a dos quarts de nou fou llensat desde un baleó al carrer del Mediodia-chica 'l cadávre d' un noy recent nascut, embolicat en uns draps.

Una noya que estava jugant en lo carrer l' observá y cridant a la parella d' ordre públich que estava en la cantonada de dit carrer, los quals s' apostaren en lo portal de la casa, de quins balcons fou llensat, y practicant un registre, sembla que 's trová en ella una dona recent-parida, presunta mare del feto referit.

Lo jutjat de guardia entent ja en aquest assumpto.

De *La Mañana*:

—Los nostres lectors recordarán quan perillosos eran pera los conservadors 'ls banquetes democràtics. Aprensions y res mes que aprensions. S' han celebrat cosa d' uns cent banquetes democràtics, y qué? S' ha posat en clar que lo senyor Pi capitaneja una fracció democrática, y lo senyor Figueras capitaneja un' altra fracció democrática, y lo senyor Castelar capitaneja un' altra fracció democrática, y aixi succesivament los senyors Carvajal, Becerra, Zorrilla, Martos, etc., etc.

Tot aixó interessa als demócratas, pero als demés no 'ns molesta ni és perillós saberho. Resulta, donchs, que 'ls banquetes democràtics poden celebrarse diguin lo que vulguin los conservadors.

Secció Oficial.

Caixa d' ahorros de la provincia de Barcelona.—Han ingressat ab la fetxa d' aquest dia 45,369 pessetas procedentas de 1,210 impositions, essent 115 lo número de nous imponents. Se han retornat 34,975 pessetas 46 cénts. a petició 243 interessats.

Barcelona 20 de Mars de 1881.—Lo director de torn, Francisco de P. Rius y Taulat.

Caixa d' ahorros de Tarrassa.—Han ingressat ab la fetxa d' aquest dia 854 pessetas procedentas de 31 impositions, essent 0 lo número de nous imponents.

S' han retornat 625 pessetas a petició de 2 interessats.

Tarrassa 20 de Mars de 1881.—Lo director de torn, Joseph Pi.

Caixa d' ahorros de Sabadell.—Han ingressat ab la fetxa d' aquest dia 3,789 pessetas 50 céntims procedentss de 356 impositions, essent 7 lo número de nous imponents.

S' han retornat 4,721 pessetas 77 céntims a petició de 20 interessats.

Sabadell 20 de Mars de 1881.—Lo director, Anton Roca.

Administració principal de correus de Barcelona.—Lista de las cartas, impresos y mostrars detingudas en aquesta Administració principal per falta de franqueix en lo dia de la fetxa.

Número 185. Anton Gasset, Tarragona.—186. Catarina Sanchez, Cadis.—187. Anton Sabater, Poble Clarumunt.—188. Mariano Masano, Girona.—188. J. veinbrener, San Martí de Provencals.—190. Salvadó Perez, Sau.—191. Guillerme Kotsch, Reus.—192. Joseph Garriga, id.—163. Tomás Gayyá, id.—194. Joan Bellavista, Figaró.—195. Telesforo de la Morena, El Molar.—196. Serra y Olaiz, Zaragoza.—197. Orenzarri, idem.

Barcelona 18 de Mars de 1881.—Lo Administrador principal Lluís M. Zavaleta.

Defuncions.—Desde las 12 del dia 18 fins a las 12 del dia 19 de Mars de 1881.

Casadas, 3.—Casats, 2.—Solters, 3.—Solteras, 0.—Viudos, 0.—Viudas, 1.—Noys, 6.—Noyas, 0.—Abortos, 0.—Naixements: varons, 13.—Donas, 9

BOLSI. (Segons nota de la casa Espinach).—A las deu de la nit quedava lo consolidat a 21'52 1/2 diner y 21'55 paper.

PRIMER CONGRÉS CATALANISTA.

DIARI DE LAS SESSIONS

segons notes taquigràfiques preses per la corporació del sistema Garriga ab copia de tots los documents oficials referents al mateix Congrés.

(Continuació.—N.º 42.—Discurs del senyor Monés.)

Lo SENYOR PRESIDENT: Avans de seguir endevant la discussió dech manifestar al Congrés, que per mes que la Mesa y la Presidencia, cregui que en las discussions no deuen llegirse treballs aixís, no ha tingut cap inconvenient, en que lo Senyor que acaba d'usar de la paraula, ho fes llegint; però per aquestes rahons, si al Congrés l'hi sembla bé, pot determinarse que las discussions siguin orals: la lectura por venir en tot cas després de las discussions.

Lo SR. DANYANS: Demano la paraula.

Lo SR. PRESIDENT: ¿Sobre qué?

Lo SR. DANYANS: Sobre aixó mateix.

Lo SR. PRESIDENT: Té la paraula lo senyor Danyans.

Lo SR. DANYANS: Jo estich conforme en que no s'admetin pera ser llegits treballs escrits durant las discussions: però crech que se podrian presentar treballs escrits, y que seria convenient que s'admetessen perque de lo que se tracta es d'aportar idees; mediant solsament que no 's llegissin desseguida sino després de consumir los torns orals.

Lo SR. PRESIDENT: Aixó es lo mateix aproximadament, que lo que habia proposat la Mesa, la qual no té cap inconvenient en admetre lo que proposa lo Senyor Danyans ¿Vos sembla bé? (*Varias veus: sí, sí!*)

Donchs d'aquí endevant se farà aixís.

Lo SR. PRESIDENT: Lo senyor Monés té la paraula y després vindrán los que l'han demanada per rectificar.

Lo SR. MONÉS: Senyors en la primera vegada de parlar en públich, y per altre part estich disposat á manifestar una opinió diferenta de molts dels oradors eloqüents que m'han precedit en l'us de la paraula y per aixó demano vostra benevolencia, puig que si 'm faltaba aquesta, de segü que no podria acabar 'l discurs que 'm propono fer. Creyent donchs que aquella no m'ha de faltar, vaig á comensarlo.

Aquest compendrà quatre parts: la primera, s' dirigirá á aprobar la necessitat de la unificació en un sol Códich; la segona, á examinar lo modo com se tracta de portar á cap; la tercera, del modo com s'ha de realisar, y la quarta, la manera com lo Congrés catalanista ha de fer sentir sa veu en lo projente de codificació que 's objecte de discussió.

Comensant puig 'l primer punt, dech haber de manifestar que 'l dret civil espanyol, que es 'l tronch del cual derivan 'ls demés drets: ó siga, lo dret canónich, lo dret mercantil, lo dret polítich, lo de procediments y l' administratiu, ofereix un caràcter de multiplicat y confusió; aquell, per rahó de coexistir á la vegada diferents legislacions, y l' altre, per rahó dels distints elements que lo forman, que son: lo romanisme, lo germanisme y lo cristianisme, degüt al primer y 'l segon á que la nostra patria fou invadida per la rassa romana y germana, en la qual arrivaren á predominar, y 'l tercer, á la saludable invasió de las nobles idees de llibertat, igualtat y fraternitat, simbolisadas en la doctrina del mártir del Gólgota, presentant lo dret romá un caràcter de rudesia, exclusivisme y crueltat, manifestantse la rudesia 'n certas fórmulas sense las que no tenian forsa legal 'ls actes jurídichs; l' esclussivisme ab que 'ls que no eran ciutadans romans eran considerats com á bárbaros y ademés á las diferencies que hi habia entre ells mateixos, com ho prova la existencia de las classes patricia y plebeya; y la crueltat com ho prova lo dret de matar ó reduhir al esclavatje 'ls presoners, las extraordinarias facultats concedidas als pares, que podian fins matar als seus fills, l' estat de la muller que 's trovaba, que quant sortia del poder dels pares, entraba en lo poder del marit, que exercia sobre ella una

especie de tutela perpétua, y proba també dit caràcter, las grans facultats concedidas als acrehedors contra als deudors, que podian fins cobrar del seu tros, fentlos á pedassos; y si be aquets caràcters se varen suavisar, gracias á la influencia del pretor y á las idees cristianas. no obstant, la legislació romana, encar que en menos intensitat per lo que os acabo de dir, sempre s'ha ressentit d'aquells caràcters.

Y com al poble romá habia ja assegurat tota la escala de la vida de ua poble; com lo poble romá habia ja passat pe 'ls tres periodos de naixement, virilitat y decadencia; habentse precipitat ab la seva carrera, com ho prova 'l menys fet de haber consentit 'l reinats dels Tiberis, Caligulas, Neron, Heliogabalos y altres emperadors romans degüt á l'engreiment de considerarse omnipotent per poder tiranisar 'ls demés pobles, á la falta de virtuts cívicas, y á la corrupció de costums; lo poble romá que freqüentment habia resistit las invasions dels pobles del Nort, ó sigan, 'ls que ells titulaban bárbaros, y que realment encare que no fossin tant civilisats com ells, no 's pot negar que eran pobles verges, sense haberse contagiats ab lo refinament de costums dels romans per qual motiu facilment va adquirir entre ells proselitisme lo cristianisme; lo poble romá va venir un dia que va sucumbir á las mans d'aquells mateixos que titulaba bárbaros, ab just castig imposat en un poble que habia entregat la seva dignitat á aquells emperadors, quals reinats, en general, simbolisaban lo triunfo dels vicis sobre las virtuts; de la crueltat sobre l'humanitat, del fort sobre 'l débil; y en una paraula lo triunfo de la injusticia sobre l'ignocencia.

Y va sucumbir; y aquell imperi qu'habia fet tremolar 'l mon, va caure fets pedassos, disgreganse 'ls que 'l constituhan, y com Espanya era un d'aquestos, y en ella 's varen establir 'ls germanichs, per aixó, lo dret germanich forma un dels elements del nostre dret civil.

Y entrant á examinar lo dret germanich, dech haber de dir que aquest dret ofereix lo caràcter d'enaltir la personalitat humana, lo qual ho demostra 'l seu esprit d' independencia, contraria als abusos dels seus governants, en l'esclavitut qu'encare qu' existeixi, com en á tots los pobles de la antigüetat, se diferencia en que se sembla mes á la gleba de la Etat Mitxa, y ademés, perque era mes fácil adquirir la condició de home lliure; en l'estat de la muller que no estava *in mame mariti*, de la muller á la qual dotaba l' marit quan se tractaba de contraure matrimoni, no succehint com á Roma en que ella era la que dotaba 'l marit; de la muller que tenia lo dret de supervivencia, que consistia en que quant faltaba l' marit ella tenia un dret en los bens d'aquells, lo qual no tenia á Roma, y qual dret ha donat lloch als ganancials de Castella, oferint també la circunstancia de que la major etat s'adquiria á 14 ó 15 anys, tenint los pares obligació de alimentar als seus fills, encare que tinguessin bens propis, y tenint sobre d'ells moltes menos facultats qu' á Roma, puig que solsament els podian castigar, y encare sens crueltat, ab moderació.

En quant á la propietat, al principi donaban preferencia á la propietat moble per rahó de la seva vida hómada; pero com se varen fitjar, com va arribar aquí á Espanya, va quedar organizada 'n tres distints formas; ab propietat alodial, que donaba domini absolut, en propietat feudal, que la deixava subjecta á un'altra persona, y en benefical, qu'era la que 's tenia á titul de precari.

En quant á las successions no coneixian los testaments, las lleys 'ls feyan en son nom, disposantse que 'ls bens dels pares passessin íntegros als seus fills per parts iguals, lo qual esplica la llegítima d'avuy dia de Castella que casi es la mateixa, ab la sola diferenc qu' avuy lo pare 'n Castella pot disposar lliuremet de la quinta

part, y de las quatre restants, pot millorar un ters á qualsevol dels seus fills.

Y finalmente en quant á las obligaciones, prescindia de las fórmulas, y s' en anaba al fondo de las cosas; volia que l' home no faltés á la paraula, y per lograrho, va establir que la voluntat clarament manifestada podia y debia ser font de l' obligació, qual principi ha reconegut la Lley de 'l Ordenament de Alcalá que te forsa de lley á Castella.

Los germanichs, qu' eran los vencedors, se varen confondre ab los vensuts, varen constituhir un sol poble, y lo cristianisme, que ja s' habia infiltrat entre 'ls germanichs, degut, ab un principi, á la propaganda que feren los cristians que formaban part de 'ls exercits de Roma, y mes tart, á que 'ls seus principals gefes se varen convertir al catolicisme; lo cristianisme que tenia per lema la llibertat, igualtat y fraternitat; lo cristianisme degut á lo que acabo de indicar, es va estendre d' una manera prodigiosa, tirant per terra 'ls funaments en que descansaba 'l poderio Romà, tirant per terra, lo paganisme, desapareixent en consecuencia aquells espectacles dels anfiteatros romans, en que tenian lloch lluytas que solsament lo recordarlas fan pujar las sangs al cap, d' indignació, ó be gelan la sang d' esglay; atacant l' esclavitut; obrint las portas dels temples á tothom sens distinció de classes; fiscalisant los actes dels poderosos, y amenassantlos per de prompte ab fer sublevar los pobles contra sa tirania, y després, ab que serian castigats á l' altra vida en penas eternas.

Y lo cristianisme, que va fer tot aixó; lo cristianisme que tenia 'ls homes mes eminentes en tots los rams del saber humá recullits en la soletat dels convents, se va estendre per Espanya, y en ella 's pot dir que va ofegar las ideas paganas; y com els seus ministres varen adquirir tant de prestigi, varen formar part de assembleas y varen legislar sobre materias civils; van dictar disposicions respecte del matrimoni; dots y llegítimas; va posar tassa á la usura, va reduhir las solemnitats dels testaments, establint que bastavan dos testimonis; va influhir en lo dret procesal, y ab una paraula, fins va arribar á dictar algun Códich en el que se resolian molts conflictes que 's presentaban en la práctica per rahó de la aplicació de las lleys.

Y habent terminat en aixó l' exámen dels tres elements que constitueixen 'l dret civil espanyol, dech manifestar que oferint l' dret civil espanyol 'l carácter de multiplicitat qu' us hi dit, efecte de que 'n Espanya, ademés de las lleys de carácter general, com la Lley d' Enjuiciament Civil, Hipotecaria y la de Matrimoni Civil y altres, tenim 'ls fueros de las provincias qu' antigament estaban constituhtas en vida propia é independentaly sent impossible 'l possehir lo dret civil espanyol fins a las personas que han envellit en l' estudi del mateix, y oferint molts dificultats en la seva aplicació, s' ha sentit desde fa molt temps la necessitat d' unificarlo, y encara que vers aquet resultat s' hi hagin inclinat 'ls legisladors espanyols desde passat lo periodo de la multiplicitat de Códichs, ó sia desde l' época dels fueros municipals, no obstant no solament no 'ns hi hem aproximat, sino que cada vegada nos en hem allunyat mes.

Per fi, ara sembla que 's vol portar á cap de veras, y en aquí entro en lo segon punt del meu discurs, ó siga 'l modo com se tracta de realisar la unificació del dret civil. Se tracta de ferse partint del dret de Castella per la sola rahó de ser la seva capital la capital de la nació espanyola, sent aixís que 'l dret castellá, sobre ser incomplet, ja que no tenen existencia en ell moltes institucions bonas qu' hi ha en altres provincias, tals com l' enfiteusis, las ventas á carta de gracia y la tendencia á la llibertat de testar que presentan las successions á Catalunya, mes encara á Aragó, y mes encara á Navarra, en que existeix dita llibertat de testar excepte entre 'ls pagesos, fentho d' eixa manera 's parteix d' un esprit eselussivista, d' un esprit petit, y lo que 's funda en aquest esprit, no pot tenir gaire durada.

Y para vaig á entrar en la tercera part del meu discurs, ó siga en lo modo com s' ha de portar á cap l' unificació del dret civil espanyol.

En lo meu humil concepte, salvo sempre millor parer, crech que lo mes convenient es que la unificació 's fassi partint de un sol Códich.

Y 'm fundo, per sostenir eixa opinió, en que habenthi un sol Códich, 's fixa 'l dret y es mes fácil apendrel y aplicarlo al mateix temps; d' aqueixa manera 's robusteix mes lo principi d' unió entre 'ls espanyols, se borran ódis antichs, y s' agermanan mes las provincias, puig aixís com las personas que viuen baix un mateix sostre no hi ha dupte que 's professan mes carinyo, de la mateixa manera un poble regit per las mateixas lleys, pero que 's fundin en la justicia y l' adelanto, no hi ha dupte que hi ha mes germandat entre 'ls individus que 'l constitueixen. Al mateix temps en la publicació de un Códich únich, se perfecciona 'l dret civil, puig que aquest encara que 's modifica menos que 'ls seus derivats, encara que se infiltra mes en las entranyas de un poble, no obstant també es susceptible de progrés, com lo demostra el qu' avuy dia la propietat y la familia no están constituhtas com avants, y aquest progrés se lograría d' aquesta manera, ja que per formar lo Códich se partiria de principis generals, sent las demés disposicions consequencias dels mateixos.

Veus aquí perque soch partidari d' un Códich únich.

Y aquí dech haber de manifestar que, en quant á las successions se podria partir de la llibertat de testar, principi proclamat per la ciencia, y fins per la conveniencia d' un poble, puig qu' es molt natural que aquell que hagi adquirit una cosa, siga perque l' hi hagi trasmesa 'l seu verdader duenyo, ó siga perque l' hagi guanyada en lo seu treball ne puga disposar en vida com en mort, del modo que vulga, y ademés, perque d' aquesta manera, no posantli trabas en sa facultat, l' estimula á conservar sa propietat y á augmentarla; estimuland als fills á treballar en profit de la casa y á respectar als pares, y fins, si aixís se pot dir, á portarse be ab los estranys á la familia, ajudant á un altre semblant seu, puig que poden venir cassos en que la mala conducta dels individus d' una familia, en contraposició á la bona, seguida per un estrany á ella, obligui á un, per deber de gratitut, sino á deixarli tot lo patrimoni, á lo menos gran part d' ell.

Ademés, partint del principi de la llibertat de testar, lo castellá, catalá, etc., que vulgui testar, del modo que establian las sevas lleys, pot ferho.

Després també, en quant á la muller s' haurian d' establir las ganancials, ja es molt just que la persona que uneix la seva vida ab un altre per medi del matrimoni, si en vida 's comparteixen las penas y las alegrias, es molt just que 'n mort també se comparteixin la mitat dels seus bens, ó quan menos, puga tenir l' us de fruit, lo qual, tal volta fora mes convenient prevenirse 'l cas de que la muller tirés després á mal cap.

Y aquí dech haber de fer observar que á Catalunya, encara que á la muller se l' hi acostuma quan lo matrimoni compta ab bens en dita ocasió, á nombrarla usufructuaria, y á donarli la facultat de nombrar hereu al fill que mes bé se li porti, ó á millorar ab alguna quantitat al qu' es trovi en dit cas, no obstant, hi ha molts matrimonis que no comptan ab res, y després, gracias als afanys dels cónyugues, arriban á possehir una fortuna, succeheix á lo millor que mort lo pare, sens fer testament, y com per ministeri de la lley, passa tot als fills; si aquestos arriban á ser desnaturalisats, com s' ofereixen cassos, la muller queda al carrer ab la camisa á l' esquena.

Ja sé que se 'm dirá que té la quarta marital ó 'l dret d' aliments que l' hi concedeix la lley de matrimoni civil, no obstant, com ha de comensar un plet, y aquestos no s' acaban en un dia, mentres tant sofreix, y després, no posem may per poch qu' es pugui que la mare hagi de demanar caritat al seu fill; si hi ha un medi espedit per evitar aquesta vergonya, femho.

En quant á la prescripció, se podria partir del principi de la mes llarga, tota vegada que per ella 's pert un dret, y podria servir d' exemple la catalana, que d' ordinari es la mes llarga, puig que fixa 'l plasso de trenta anys.

Per lo que 's refereix á la major edat podriam partir de la de vintiu anys, ja que 's la edat fixada per la lley per exercir la carrera d' abogad, acabantse en l' anacronisme de que un abogad en dita edat pugui donar consells que tingan molta trascendencia en la familia, y no pugui administrar 'ls seus bens. Després, senyors, fixant la major edat á vintiu anys, arribarian á acortar aquesta edat, en que tant bé s' hi pot apel·lar aquell adagi catalá: «de tant que s' estiman s' apunyegan» referintme á la molta protecció que las lleys dispensan als menors d' edat que moltes vegadas redunda més en perjudici qu' en benefici d' ells.

En materia de contractes, se podria fer extensiu á tota Espanya 'l contracte enfiteútic que tant bé ha produhit á Catalunya, puig que per medi d' ell un 's pot constituhir en propietari d' una finca, mediant lo pago d' una entrada y cens, ó be, simplement cens, en reserva d' algun dret á favor del establiment entre 'ls quals té 'l dret de cobrar 'l laudemí que s' hauria de procurar se reduhis lo 2 per 100 per lo que 's refereix á Barcelona, com succeheix fora d' ella, en la seguritat de que aixís no 's dificultarian las transaccions.

La manera donchs que en lo meu humil concepte, hauriam de practicar l' unificació del dret civil espanyol, fora partint d' un sol Códich, en lleys aplicables indistintament á tota Espanya, sense distincions; pero basadas en los principis de la ciencia y 'l progrés. Y no 's digui que de ferse del modo que dich s' ocasionarian disturbis, no, perque está en la conciencia de tothom, que l' espanyol no es refractari al progrés, y després que tot lo que 's funda en los principis que acabo de sentar ha de ser respectat, com hu es la vritat á tot arreu, y per aixó, soch partidari de l' unificació del modo qu' us hi dit.

Y ara entrant, per fi, en l' última part del meu discurs, ó siga, en lo modo que 'l Congrés Catalá ha de fer sentir sa veu en l' unificació que 's tracta de portar á cap, dech haber de manifestar que nosaltres 'ns hem d' inspirar en los principis de la ciencia y de la justicia; hem d' obrar ab imparcialitat; hem de reconèixer lo bó que contenen las demés legislacions forals; hem de sostenir las institucions del nostre país en quant siguin conformes en dits principis; hem de combatre las que la práctica hagi fet caurer en desus, com per exemple lo testament sacramental, que 's un privilegi que deriva del temps de Ludovicó Pio, que 'l va concedir en aquells que trovanse en alta mar estaban en perill de mort, y no

podian testar ab las solemnitats prescrites per las lleys del país, y que 's va fer extensiu als ciutadans de Barcelona; privilegi que consisteix en revalidar devant d' un altar de Sant Just la voluntat de una persona, que trovantse en inmens perill de mort, y no tenint temps d' anar á buscar lo Notari, disposa dels seus bens, devant de dos ó tres testimonis.

Aquest privilegi, senyors, redunda en perjudici dels que 'l tenen, ja que gracias en ell, senyors, moltes families vehuen passar los bens dels seus gefes, á personas, ó estranyas en ella, ó á personas que no desitxaba l' testador, y aixó ¿perque? perque encara que sigui en certa pena, no 's pot menos de dir que avuy dia 's trobaria ab molta facilitat dos personas que juren en fals devant d' un altar com acostuma á sucsehir en los Tribunals.

Donchs be, nos hem de despendre del privilegi de que nos acabo de parlar. Y també hem de despendrens de las herencias de confiança; de las herencias de confiança, senyors, que tenen per origen salvá l' honor d' una familia, compromés per un deslís del home, y 'l mateix temps assegurar l' alimentació y educació del ser que ha nascut d' aquell deslís; d' aquesta institució que te per objecte encubrir una falta y ¿perque? 'ns hem de despendrer? perque 'n la práctica veyem en general que la persona, que 's la encarregada de la confiança, no la compleix, y tant es cert lo que dich, com que está á la conciencia, no diré de vosaltres, sinó de tothom.

Ab aixó, fora l' institució de que us acabo de parlar.

Inspiremnos donchs en lo criteri de l' imparcialitat y de la justícia; tractem de fer lo Códich partin de lo milló, trovis allí ahont 's trobi; renunciem l' esperit local que quant no está fundat en los principis qu' hos hi sentat, es mesquí y egohista; no alabem lo nostre per la sola rahó de ser lo nostre, segurs que d' aquesta manera 'ls juriconsults de las altres provincias tindrán en conta la nostra opinió, y desapareixerá d' ells la prevenció que tenen quant parlan de nosaltres, pel modo com alguns de la nostra terra parlan dels que son fills de las demás provincias, que 'ls crehuen inferiors á nosaltres, cosa que encara que fos no está bé dirho, perque la alabansa propia 'l mateix temps que ridiculisa al que se la tributa, ofent als demás: fem donchs sentir la nostra veu en lo projecte d' unificació de que m' ocupo, del modo que us acabo de manifestar. y aixis haurem complert lo nostre deber, y al mateix temps tindrem la satisfacció d' haber cooperat á una obra útil y sólida.

He dit. (Aplausos.)

Lo SR. PRESIDENT: ¿Hi ha algú mes que vulgui pendre part en la discussió? (Ningú respon.) A las horas no haventhi ningú mes que vulgui pendrer torn, deixarem pendentas las rectificacions pera próxima sessió y pasarem á llegir la proposició incidental que s' ha entregat á la mesa. En la próxima sessió comensarem rectificant: ara va á llegirse la proposició del senyor Sacases y y altres sobre si 'l Congrés esent convenient que s' apoyi la idea del ferro-carril pe 'l Noguera Pallaresa.

(Lo senyor Secretari llegeix lo següent:)

«Los infrascrits, membres del Congrés Catalanista, demanan á n' aquest que s' adhereixi per complert als acorts presos, no solsament en Tremp, sino també en Balaguer, al objecte de que sia 'l ferro-carril del Noguera Pallaresa 'l que obtingui la preferencia entre 'ls que avuy están en estudi, y que uneixi la seva veu á la de la provincia de Lleyda y á la de la premsa barcelonesa per obtenir lo dit ferro-carril.

Barcelona, Novembre de 1880.—P. Sacases.—Marsal Ambrós y Ortiz.—Joaquim Font y Crusó.—Joan Auter y Comas.—Andreu Masos.—Manel Guarné.—Magí Colom.—Pere Pagés y Rueda.—Francisco de P. Pi.—Ramon Pi.—R. Pineda.—Juli Jaumar Jo-

seph Cardenyas.—Bonaventura Cosp.—B. Codina.—Eduart Fontseré.—Josehp Gost.»

SR. PRESIDENT: Lo senyor Sacases com á primer firmant de la proposició te la paraula per apoyarla á fi de que 's prengui en consideració.

SR. SACASES:—Crech senyors que no dech ser llarch perque la sola lectura de la proposició fa que se imposi á la consideració de tots los presents. Lo que propono no te mes objecte que lograr del Congrés que se adhereixi ab una espontánea manifestació á 'n 'ls trevalls que 's fan á la Provincia de Lleyda per la realització del Carril del Noguera Pallaresa. Y crech que si la Provincia de Valencia, que no té tant de interés com la nostra en la sort de aquella comarca germana, se adhereix á nels trevalls que es fan á Lleyda, nosaltres ab molta mes rahó també tenim que ferho.

Si lo Congrés ho creu convenient la apoyaré ab mes paraulas, pero d' altre modo crech qu' aquestas bastant.

SR. PRESIDENT: Se pregunta al Congrés si la pren en consideració (Varios: Sí; sí.) Los qui la prenguin en consideració que 's quedin sentats, los qui la retxassin que s' alsin (Ningú s' alsá.) Queda presa en consideració per unanimitat. Lo mateix senyor Sacases ó algun altre firmant de la proposició tenen la paraula per apoyarla.

SR. SECASES: Senyors: Fa cosa de tres mesos, en lo mes d' Agost, se reuniren varios individuos de diferents pobles de la provincia de Lleyda pera tractar de que 's portés á cap lo ferro-carril que deu passar per aquella comarca, y se titula del Pirineu Central. Feya ja algun temps que hi havia enginyers que estaban estudiant la via del Noguera Pallaresa; feya molt temps que estaba estudiant un ferrocarril que deu passar los Pirineus, que 's lo de los Alduides en Navarra; feya temps també que estaba estudiant un altre ferrocarril que deu passar per Canfranch en Aragón. Ni un ni altre d' aquets ferrocarrils ofereixen las ventatjas per Espanya en general, y en particular.

Lo DELEGAT DEL SR. GOBERNADOR: Se suspende la Sesió.

(Un silenci profundissim segueix á n' aquestas paraulas. La vista de tots los concurrents que 'n gran número omplen lo Teatro y las Tribunas, se dirigeix al Delegat que pausadament torna á sentarse y després mirantse entre si tothom se interroga ab los ulls no atrevintse á ferho ab la boca. Tots buscan la rahó de aquellas paraulas y ningú se la explica. Per fi lo Sr. President interromp aquell silenci dihent.)

SR. PRESIDENT: Se suspen la Sesió per ordre del Delegat del Sr. Governador civil ....., Queda sols sospesa.

(Eran las 10 y 23 minuts. La concurrencia permanece en son siti comensant á comentar lo fet, mentres lo Sr. President abandonant la mesa pasa á conferenciar ab lo Delegat fora del local, quedant en la presidencia D. Frederich Soler. A las 10 y 45 minuts D. Valeri Almirall torna á ocupar-la y diu lo següent:)

SR. PRESIDENT: Senyors: La suspensió que han sentit tots vos-tés manada per lo Sr. Delegat del Governador Civil, no obeheix á cap causa grave, sino sols á una qüestió d' interpretació. Lo senyor Zuñiga, Delegat del Governador, intérprete estricte de la ley s' ha trovat en que aquí anava á discutirse una proposició que no estaba anunciada en l' ordre del dia. Per aquest motiu solament ha sospés la sesió d' avuy. No vol aixó dir per consegüent que aquesta proposició no puga discutirse en la próxima en qu' estaré á l' ordre del dia. Aixó me obliga també á recomenar á tots los presents que si tenen de formular alguna proposició incidental, la presentin á la mesa ab anticipació á fi de posarla en la ordre del dia; y com que la hora es avansada se suspen la sessió fins la próxima, qual dia y hora s' anunciará oportunament.

SECCIÓ DE ANUNCIS.

LO TRESOR DE LA HERMOSURA

DE LA

JUVENTUT Y DE LA FRESCURA PERENNES

ES LA TAN CELEBRADA

LLET CUTANEA

Ó SIA

AIGUA DE BARCELONA.

Se ven, Riereta, 35, 1.er

AB VENTATJA DE PREUS.

Se pintan tota classe de llits de ferro ab flors á pols, nacar y adornos d' or fi desde 8 rals per munt; caixas de guardar diners desde 20 rals per amunt. Darán rahó en lo Kiosko de frente lo carrer del Hospital, y en lo carrer de Sant Bertran número 8, tenda.

XAROP CURATIU de la ANCIANA SEIGEL, procedent de la casa Scott y C^a, Representants pera Espanya. FARMACIA DEL GLOBO, Plasa Real.

GANIVETS. de taula de la fàbrica de Toledo, fulla y manech de una sola pessa, acer pur. Porta Santa Madrona, núm. 8, armeria de Oliveras.

SOLUCIÓ CASES

DE CLORHIDRO FOSFATO DE CALS.

Unica aprobada y recomenada per la Real Academia de Medicina y demés corporacions mèdicas que la recomanan eficasment com lo mes poderós dels reconstituyents, pera los casos de debilitat general, clorosis, raquitisme, tisis, falta de appetit, etc., substituhint ab ventaja á la de COIRRE.—Al per major senyors Aviñó y Cases, plassa de la Llana, 11.—Barcelona.

CONSULTA

DEL DOCTOR VIDAL SOLARES de las facultats de Medicina de Madrit y Paris.—Especialista en las enfermetats dels noys y de las donas.—Antich metje extern per oposició dels Hospitals següents de Paris: PITIÉ dedicat al tractament de las malalties de la MATRIS. ENFANTS MALADES ó casa de CRIATURAS MALALTAS y DES CLINIQUES destinat á las

donas EMBARASADAS y PARIDAS.—Reb de 2 á 5: los dias festius de 9 á 11 demati.—Carme, 3, principal.

BATISTA COSTA, DENTISTA.

Doctor en medecina y cirujía dental.

Garantisa tota classe de pessas y dentaduras artificials sense ganxos ni ressort. Especialitat en la curació de las enfermetats dentarias sens extraurer los caixals.—LIBRERIA 10 y 12, pis segon.

JULIO DUFRESNE.

DENTISTA DE PARIS, reb de 9 á 12 y de 3 á 6.
RAMBLA DEL CENTRO, 8, pis segon, al costat del Liceo.

BESCUITS

ADMETLLATS

VIÑAS

á la Canyella, á la Vainilla, á la Yema y al Llimó.

De venta en las confiterías y tendas de comestibles.—Diposit, 16, Avinyó, 16.

ANIS DEL MONO

Se recomana per ser lo mes agradable y digestiu de tots quants sen coneguts fins avuy.

De venta en totas las dulcerías, tendas de comestibles y cafés.

ELEMENTS DE LEXICOLOGIA GREGA,

ab aplicació al tecnicisme medich per

JOSEPH DE LETAMENDI,

precedits d' una introducció general al cultiu de idiomas.

Aquesta obreta, única en son genero, proporciona un perfecte domini del tecnicisme científich sens necessitat de profundisar lo árduo estudi del grech.

Un quadern en 4.ª se ven á duas pessetas cinquanta cèntims en la llibreria de'n Riera, carrer de 'n Robador, núms. 24 y 26.

LO DOCTOR XAVIER MANEJE,

especialista en las enfermetats de la garganta, del oido y de la pell. Xuclá, 21, tercer Reb de 11 á 3.

BARCELONESOS.

Grans magatsems de mobles de tolas classes de Ebanisteria, Silleria y Tapiceria y mobles Maque jatsy de Viena. Unichs sens rival per sa gran baratura en los preus.—Gracia, Carrer Jesus, número 61, y Aurora 15.

BODAS.—BATEIXS.

Primera fábrica á Espanya de capsas y dolzos, y única especial en que 's poden comprar las capsas de luxo plenas ó vuidas.

Rambla de las Flors, 18, entresuelo.

DISPESAS. Per menjar y dormir, Sant Fernando, 52, fonda, Barceloneta.

ARA ES POSITIU.

Los ulls de poll y duricias se curan á voluntat del pacient ab l' Elixir de Gargiga.

De venda en sa farmácia, carrer de Sant Antoni Abat, n. 25.

Variat assortit. Mantas de llana per llits, alfombras, telas cotons á preus molt reduhits. Raurich, 16, y Euras 10, travessia del carrer de Fernando.

CURACIO DE LAS MALALTIAS DE LA VISTA.

Tractament especial que escluheix cáustichs y operacions. Grans y positius resultats. Consultas de 12 á 2 y de 6 á 8.

ASALTO, 27, primer.

Gratis als pobres, de 3 á 4.

OBRIU L' ULL. CONFITERS.

Plats per ramellets á preus sense competencia; fruiters de cristall, á 4 rals; variat assortit en cristall, llosa y porcellana, vaxillas desde 7 duros; jochs de café desde 50 rals; escupidoras de saló á 5 rals.—Hospital, 42 y 44.

FLORA.

salons y glorietas de que disposa 'l local. Hi haurá salons pera families y se servexan menjars á domicili.

Gran Café Restaurant y Parque, situat en la carretera de Sant Cugat (Jusepets). Desde avuy lo seu duenyo, lo Sr. Ricart, ha confiat lo servey del Restaurant á carrech del molt reputat cuyné Florenti Cervera, servinse esmorsars, dinars y brenás desde 8 rals, en los vastos

OBERTURAS DE REGISTRES.

COMPANYIA HISPANO-FRANCESA.

Línea de Vapors entre Cette y 'ls ports espanyols del Mediterrá.

DIRECTOR MR. H. MARTIN.—CETTE.

VAPORS	VILLE DE CETTE, de 1700 toneladas, capitá, Michel.		
	CATALUÑA, 1700 — — Torrens.		
	SAN JOSE, 1000 — — Pi.		
	NAVIDAD, 1000 — — Rodriguez.		
	ADELA, 200 — — Gervais.		

Aquestos vapors construïts segons los últims modelos, reuneixen las mellors condicions pera la carga y comoditats pera passatjers.

SORTIDAS DE BARCELONA.

PERA CETTE, ... Tots los dimars y tots los dissabtes.

PERA VALENCIA, ALICANT, CARTAGENA, ALMERÍA Y MÁLAGA. . . . . Tots los diumenges.

Consignataris senyors PONSENTI Y ROBREÑO, Llauder, 1, entressuelo. Dirigirse en Cette á Mr. Bmy. Rigaud.

TELÉGRAMAS

Noticias del exterior

Segons los darrers telégramas dels diaris extrangers.

Sobre la mort del Czar.—Lo dia 17 lo Comité executiu revolucionari va enviar als redactors dels diaris de Sant Petersburg y á molts personatjes notables una proclamació fetxada 'l 13 é impresa en lo diari clandestí *Narodnaia volia*, lo qual sobrepuja en violencias á tot lo que los revolucionaris habian publicat fins ara.

En ella diuhen que després de dos anys d' esforços y de grans sacrificis per fi s' ha complert l' acte de la liberació.

Lo Comité prevé á Alexandro III los perills á que s' exposaria si seguís l' exemple de son pare y 's dirigeix á tots los adherents revolucionaris, dihentlos que conta ab ells en lo cas que tinga d' emprendre la lluyta contra l' actual emperador.

La mateixa fulla fa saber que Alexandro II ha sigut mort á conseqüencia d' una sentència suprema pronunciada contra d' ell en 7 de Setembre de 1879.

—Lo periódich de Paris *L'intransigeant* diu que l' assassino Nicolau Ibanoff Russakoff estava afiliat al nihilisme desde pochos dias. Fins ara s' ha negat á fer cap declaració.

Telégramas particulars.

Saragossa 20, á las 10 del mati.—Ahir vespre va arribar lo senyor Pi y Margall. En la estació l' esperaban multitud de correligionaris, que li van fer una recepció entusiasta.

Aquest demati los delegats dels autonomistas de Barcelona han conferenciat ab ell, invitantlo á venir á Barcelona. Lo senyor Pi y Margall ha manifestat serli impossible de moment, puig está compromés á assistir als banquets que 's donarán en Santander lo

dia 25 del corrent, y en Sevilla del 3 al 8 del mes entrant. Ha promés no obstant visitar Barcelona dintre poch temps, quedant en que aquest vespre fixará 'ls dias.

La reunió tindrà lloch aquesta tarde.

(De nostre Redactor corresponsal).

Madrid 20, á la 1 matinata.—Lo Consell de ministros s' ha ocupat extensament dels assumptos d' Andorra y de alguns expedients de Marina é Hisenda. En Camacho ha llegit l' estadeconómich de cada provincia; l' Albareda ha donat compte de reclamacions suscitadas contra 'l trassat de las vias ferreas de Barcelona sobre l' enllás per lo carrer d' Aragón. Se confia trovar un medi per atendre las queixas de la capital del Principat.

Madrid 20, á las 6 tarde.—Lo ministre de Foment ha recomanat als gobernadors que exitin lo zel de las corporacions populars pera protegir y fomentar tota classe de obras públicas.

S' han firmat los decrets conmutant de la pena de mort per la de cadena perpétua als reos Joseph Ponte y Leopoldo Picazo.

Madrid 20, á las 6 tarde.—Aquesta nit s' han disparat nous petardos en la Porta del Sol, habenthi un ferit y essent presos varios individuos com á presumplos autors dels disparos.

Los periódichs se ocupan del drama del senyor Echegaray que s' estrená ahir ab lo titul de *Galeoto* y qual éxit supera á tots quants se coneixen.

Madrid 20, á las 8'45 nit.—S' ha aplassat lo banquet democrátich autonomista de Santander.

Ha dimitit l' arcalde de Sevilla.

Lo resultat definitiu del empréstit francés s' eleva á la important suma de 16,000 millions de franchs.

Paris 20.—La extrema esquerra interpelará demá al govern sobre la persecució de periódichs radicals per los articles apologéticos de regicidi.

Los ministros continuan dividits en la qüestió del escrutini per llista. La majoria opina que 'l govern deu mostrarse fort. Se tem que 's produheixi una crísis.

NO MES CABELL BLANCH TINTURA LLADO.

Es la única pera tenyir lo cabell en un minut sens tacar lo cútis; no te rival en l' Univers.

A 17 rals, laboratorí químic de don Joseph Lladó y Creus, carrer de la Boquería, 26, primer, Barcelona. Madrid, carrer Major, 41, droguería.

EDUARDO LOPEZ.

Clases de cálculo mercantil, teneduría de libros, reforma de toda clase de letra, ortografía y correspondencia comercial

A SATISFACCIÓN DEL ALUMNO.

Véigintse sos quadros. Viu, Cárme, 19, 1.º

ALS PROPIETARIS. que tingan parets brulas de cartels. Se neteijan gratis y se 'n prenen á lloguer Hospital 46 segon.

Diversas reuniones comunistas han celebrat l' aniversari de Mars.

S' han glorificat los assassinats é incendis aclamantse als assassins del Czar de Russia, conferint la presidencia honorífica al regicida Roussakoff.

Lluisa Michel s' ha ofert á matar á qualsevol tirá. Se diu que se li designará lo nou Czar.

Ha sigut destituït lo governador de Sibéria d' origen alemany. La situació de la capital es grave.

BUTLLETI ASTRONÒMIC

per I. MARTÍ TURRÓ. 21 Mars 1881.

ESTRELLAS	Polar.	Aldebará	Cabra.	Rigel.
al				
MERIDIA	1h 18' T	4h 33' T	5h 14' T	5h 12' T
Bertelgense.	Sirius.	Castor.	Procyon.	Régulus.
5h 52' T	6h 42' T	7h 29' T	7h 36' T	10h 04' T
Espiga	Arturo.	Antares.	Wega.	Altair.
1h 10' M	2h 12' M	4h 24' M	6h 33' M	7h 45' M

PLANETAS	Mercuri.	Venus.	Marte.	Júpiter.
y constelacions en que 's troba.	Acuario.	Aries.	Capricor.	Piscis.
Saturno.	Urano.	Neptuno.	Sol.	Lluna.
Piscis.	Leo.	Aries.	Piscis.	Scorpi.

SOL.—Ix á 6h 02M—se pon á 6h 13'

LLUNA.—Ix á 0h 03T—se pon á 10h 17' M